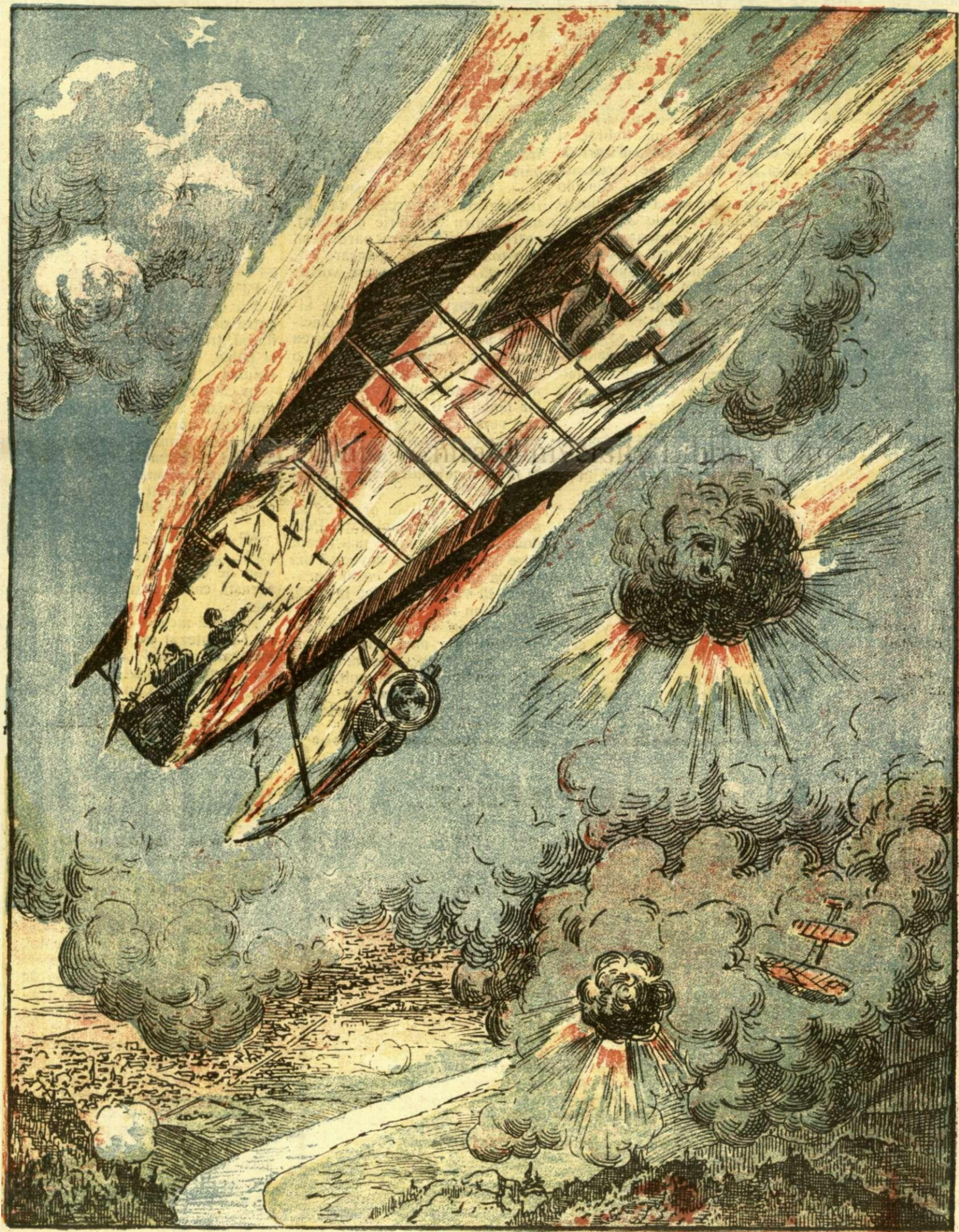

UNIVERSUL LITERAR

<p>ABONAMENTUL LEI 2,60 ANUAL ABONAMENTELE SE FAC NUMAI PE UN AN</p>	<p>COLABORATORII ACESTUI NUMĂR C. N. Minulescu, Gabriella I. A. Vuculescu, Nelly Rădulescu, Ioan Vasiliad, Const. A. I. Ghica, Miluța Simion, Neli Cornea, Ion Scăenaru, I. I. Biciola, etc.</p>	<p>ANUNCIURI LINIA PE PAG. 7 și 8 BANI 20</p>
---	--	--

Un aeroplan în flacări pe frontul franco-german.

O spovedanie

de G. N. MIHĂILESCU

Domnul Virgil bătu în masă, pentru plată. Chelnerul sosi și i-luina nota: „patru și cincisprezece”.

— Dă-mi restul!

Și domnul Virgil dădu o hârtie de douăzeci.

— Se vede că ești văduv de paie. — zic eu care tocmai sosisem — și-o fi plecat cucoana la băi! Nu e așa că e rău să mănânci la birt, unde nu ești mulțumit nici odată, ba te costă și mai mult?...

— Nu tocmai așa. — imi luă el vorba, eu sunt mult mai mulțumit cu viața aceasta.

— Nu înțeleg...

— Vei înțelege îndată, dar ia loc. Chelner, adu o baterie! Apoi adresându-se mie:

— „Crezi că mâncând acasă e mai plăcut și mai economic? U! ași! vorbe, glume! Gândește-te numai: bucătăreasa, vase, foc, carne, untură, muște, făină, fun, zarzavat, gălăgie, tărăboi, farfurii sparte, pahare idem, tacâmuri. Rezultatul? Te scoli flămând și cu durere de cap. Vii la birt; și alegi după listă, mănânci ce-ți place, nu mai duci grija lennelor, cârnelor, plata bucătăresei și multe alte asemenea distracții.

Și asta n-o spun pentru nevastă-mea, că n'ar fi gospodina. — ferit-a Sfântul! — dar știu că puțini sunt fericiții cari au femei și spedeie.

Alăta tîmbălu pentru pentru a nenorocită de mâncare, de-ți vine să-ți iei lumea în cap.

Acum, ești aici înăuntru... Ce vezi?

Și scoțându-și din deget verigheta, mi-o dădu să citesc: „Venturia, 16 August 1902”. „Văzuși?... Doisprezece ani, o duzină de ani de trai... îngerese.

— E ceasul nouă, seara, sunt ebosii.

— Domnul Virgil e reprezentantul unei mari întreprinderi industriale.

Toată ziua am alergat prin oraș, ca un hamal; sunt rupt de oboseală. Imi scot cravata și gulerul, mă fac, ca să zic așa, comod și mă răstorn puțin pe o canapea să mă uit pe jurnal vre-o jumătate de oră și apoi să mă enle. Ei, ași! Abia m'am așezat, și aud în sală: „Tocmai treceam și văzând lumina ne-am zis: „Venturia nu s'a culcat” și intrăm să-ți dăm bunăseara!”

Erau niște prietene, trei la număr. „Virgil, Virgil. — veni nevastă-mea. — Iaide repede, a venit madam Gheorghiu, madam Ioanid, d-ra Popescu...”

„Da, da! știu eu madamele-astea!” zic eu, dar ce să fac, mă îmbrac și mă înfățișez și eu la sindrofie. Mosașirii nevastei mele, sunt tot cucoane văduve, sau domnișoare îmbătrânite; mă jelse cu ele că a murit cutărică, de care nici habar n'aveam; mă bucur eu ele că a născut madam cutare, ori că se însoară, sau se mărită nu mai știu cine; în sfârșit ceva ca să nu tacă. Ce-o să vorbească cu ele? O să discut teoria lui Darwin, ori a lui Lambroso, sau să le spun ce credea Schopenhauer despre femei și

Tolstoi despre căsătorie? Plicisii. — nu e frumos, dar nu mă pot opri. — case, haaaa! enconele nu m'au observat.

Subt pretext că am de rezolvat niște hârtii urgente, imi cer seuză și mă ertag în camera mea. Mă enle și nu mai vreau să știu nimic. Dar cu câtă greutate adorm, căci odaia mea e alături de odaia unde sunt mosașirii. Și tala-tala, vorbă-lungă, disenteile se incing, vorbele se-aprind, că cutare a făcut așa, că cutare altmintelea, că o fi așa, că pe dincole, în definitiv nu vorbesc nimic, dar trec în revistă pe fiecare din oraș, criticându-l și discutându-l.

Dimineața la șase ore și jumătate, mă deștept, mă îmbrac și ies din odaie. În sală, alături de odaia copiilor, haine aruncate val-vârtej; ici o ghiata, dincolo un ciorap; pe masă toate lingurițele și farfuriile de dulceață, de cu seara, și toate muștele bâzăc pe ele. Nimeni nu s'a sculat. Nevastă-mea se aude dormind în odaia ei: copiii desbrăcați pe jumătate, unul trântit de-acurmezișul patului, altul pe jos pe covor, servitoarea se aude sforăind hârr-hârr, în odaia ei.

Se face ora șapte, șapte jumătate, nimeni nu se scoată; iacă ora opt; însfârșit se deșteaptă cucoana.

Nu s'a ridicat bine din pat și o aud: „Puiu, Lili, sculați! Hai-de uite! îmbrăcați-vă să mergem la biserică!”

— Bine, dragă. — zic eu. — lasă biserică și fă-mi o cafea ca să plec la serviciu.

— Ce. — zice ea. — acum când mă vezi grăbită? după ce-oiu veni înapoi.

— Bine, dar...

— Nici un dar; ce vrei să crească copiii în ignoranță de cele sfinte?...

Rămân cu gura căscată. Copiii, bieții de ei, somnoroși, aproape bâzâind, abia se îmbracă și pe

fugă se duc cu Venturia la biserică. Iși pierd și gustul de religie și de toate cele sfinte.

Eu rămân. Servitoarea profită de ocazie că cucoana a plecat, mai sforăie nițel și abia se scoală pe la opt jumătate. S'o cert? Mi-ași aprinde paie'n cap cu nevasta; cincizeci de franci pe lună dar să-i fi sunus, altfel pleacă și eu gren mai găsești alta.

„Hei, Ioane, Stano, cum te cheamă, zic, e lapte, pâine, ceva să mănânc?”

— Nu e, domnule, zice, n'a adus lăptăreasa.

— Rău, tare rău! chiar de-o fi venit, dormeați...

Când să plec în oraș, iacă și cucoana.

În urma ei o mulțime de femei cu ouă, cu pui, cu smeură și nu mai știu cu ce.

— Unde te-ai găsit, dragă, la biserică?...

— Dă-mi repede, douăzeci de franci ca să plătesc ce am cumpărat...

— Dar, bine, — îi spun eu franțuzește, — parcă îți dau lunar, pentru bucătărie și menaj, patrușute de lei; vrei oare să-mi dau toată leafa pe mâncare?

Ca să nu mai lungesc vorba, dan și tac.

Prin oraș nu mai mănânc nimic, nu mai iau aperitivul obișnuit, căci acasă mă așteaptă, cu siguranță, o ciulama de pui, o mâncare, puțin acrișoară, cu bame și nu pui rumerit în frigare, iar lângă ei o salată de castraveți verzi, cari abia au ieșit, apoi smeură cu zahăr mult și vin vechiu, după astea o prăjitură și în urmă o cafeluță gingirlică stropită cu rom.

Stau mai mult în oraș, ca să uibă timp să fie totul gata. Pea douăsprezece jumătate mă-ndrept spre casă. Nu mai e nevoie să mă uit, ca altădată, la coșul bucătăriei să văd dacă e foc în sobă, căci acum sunt sigur că e.

Din salon vin acordurile armonioase ale unui imn religios. Soția mea cântă, așteptându-mă cu masa, imi zic mulțumit. Intru în salon. Aci o desordine completă: notele de pian răspândite

pe jos, Puiu și Lili, — copii mei, sunt urcați pe scaunele-fofolii, acoperite cu broderii scumpe, de care au legat ciucurii draperiilor dela ferestre: Doamna mea însă, nici nu vede, nici n'audă, e cuprinsă de misticismul religios.

Pe pereți, în salon nu vei găsi un tablou de valoare, desi am cumpărat multe, dar vei găsi icoane cu resignarea, cu înăbușarea, o candelă, vecinic aprinsă, și niște mătâni agățate sub ea; pe masă, ca cuvertură, e ruga lui Isus în grădina măslinilor...

— Dragă, — îndrăznesc eu, — e gata masa?... Ea n'audă, cântă mai departe, parcă nici n'ași fi intrat în casă.

Mă duc la bucătărie să văd ce s'o fi pre-arat.

Pe polița mașinei nimic, ba o gală cu apă, în cuptor nimic, în sobă câți-va cărbuni aproape stinși; bucătăreasa, tocmai atunci sosea, fusese în vizită pela vecine.

— Ce-ați gătit voi pentru astăzi, Catinco?...

— Păi conita a avut niște mosașiri, niște cocoane.

— Fi-v'ar mosașirii ai dracului!

Fă foc.

Mă dusei și luai din cămară, patru ouă pe care le-am pus să fiarbă, trimesei de-mi luă brânză și pâine, și-mi compusei astfel dejunul.

În cămară toate vasele în ne-orânduială, sineura cupărată dimineata, aproape se isprăvise, iar ce mai rămăsese era terciuită, căci care cum a venit, copiii, servitoarea și mai știu eu cine, fiecare și-a băgat laba în castron și și-a umplut fălcile.

Mi-am luat nevasta din dragoste, pe când era într-un pension de călugărite catolice; din această cauză toată nenorocirea mea.

Nevastă-mea e catolică, copiii mi i-a botezat tot catolic, socrii mei sunt catolici desi cu toții sunt români, numai eu stau singurul ortodox la porțile occidentului.

Tocmai când mă așezam la masă, sosește și conita mea.

„Dragă Torio, — zisei eu, — dece n'ai gătit astăzi pui, ca a-veam o poită turbată?...”

— Vai de mine, Virgil, — zise ea, — azi e zi de post; astăzi numai pâine, lăptuci, verdeturi... — Bine, fie și așa, dar nici asta n'ai avut bunătața și grija să le pregătești pentru hamalul de bărbat!...”

Și tot așa, dragul meu, doisprezece ani, nu un an sau doi, doisprezece ani, totdeauna mi s'a întâmplat așa; în zile de post ca și în zile de dulce, pentru mine viața acasă e tot amară.

Dacă știam, că astfel sunt fețele din pensionare, și mai ales catolice, mai bine imi frângeam gâtul, când am sărit înaltul gard al pensionului, cu ea în brațe, răpind-o! Credeam că cine știe ce am furat. Da, am iubit-o, și încă mult de tot, ca probă e că am putut răbda atâtea ani. Dar casa nu se ține numai cu sâruri.

Fi, dar lasă... mă spovedesc parcă ași fi singur, însă nu mai puteam, trebuie să răsădă, mă

TE-AM PIERDUT...

Te-am pierdut... Și până-acuma imi erai pierdut, dar gândul Se năvălase să te uibă: gândul meu te-avea întreg. Înclinasem toată viața amintirii tale scumpe. Vis ne-utruchipat de care trebuie să mă desleg...

Vremea ce s'a scurs vicleană și-a pus stavilă între noi. Na ucis din minte-mi gândul cel dintâi ce ți l'am dat. Neclintita depărtare în restrînte m'a năvălat. Cum să n'cheg o viață nouă, singură pentru amândoi...

Până-acuma năzuisem... Ce n'am năzuit odată? Îndreptasem către tine tot avântul. Azi e stins. Și nădejdea de pe urmă se topește sbuciumată; Peste dragostea-mi nebună gîlgiu rece s'a întins.

Clipele imi par o noapte nefârșit de lungă n care Pretutindeni, de prin colțuri, de pe drum, din zări răsare. Chipul tău așa cum tainic l'am visat de-atâtea ori... O, ce tristă înverșinare tu adâncu-mă imi strecoari!

Săngeră, răscolitoare de dureri noi, vechea rună. Și veninul ei amaric sufletul mi-a otrăvit... Te-am pierdut... Mi se desprinde azi din suflet o icoană: Damnezeul sfânt la care mă rugam, P'ai pângărit...

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu

inăbușea viața ce am dus-o atâta amar de vreme.

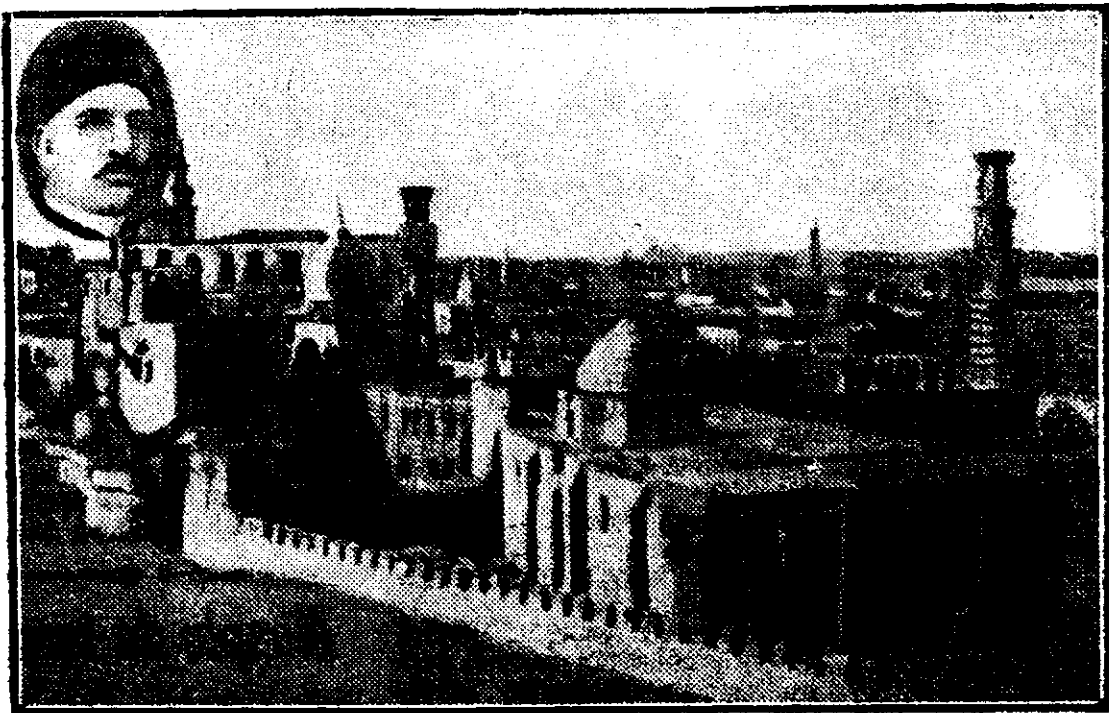
...Acum am trimis-o la mama ei, la soacră-mea, să stea cât o vrea. Eu m'am saturat ca de pe-re pădurețe!...

Domnul Virgil comandă să ne aducă o baterie la ghițăfă căci se așează la masa noastră și oțând, încep să ne spună cum s'a pronunțat în acea zi, sentința de divorț între el și scumpa-i jomătate.

Domnul Virgil, căsease ochii mari și-i sorbea vorbele, una câte una.

Când Petrescu isprăvi, domniul Virgil, — care comandase o sticlă de sampanie. — ridică paharul și cu ochii veseli dar încărcați de lacrimi, zise: Eternă fie memoria celui care a introdus în lege divorțul!...

Cămpina.

CAIRO. — In medalion: Kediul.

IN FERICIRE

Luna se ridica în depărtare răscolită și rotundă, și revărsa torrente de lumină. Un vânt dulce legăna frunzele arborilor; iar geamătul depărtat al râului se amesteca cu strigătele călătorilor întârziati.

Sub teiul înflorit, colo pe o bancă, ascunși de lună, se așezau ei. El îi luase o mână și o strângea când pe inima lui, când pe buzele lui înflăcărate. Vântul dulce sufla și le răcoarea frunțile. Natura însăși părea că este în momente de voluptate.

— Iubită dulce, spune-mi, spune-mi că mă iubești!... Dar te-mente de a spune prea dulce, căci poate să mor de fericire, sau mai bine, fă ca să mor plină de minunele de fericire nu se oțtose în cursul lor, căci poate mîine... Dar pentru ce mă voi gândi încă la suferințe?...

Ea se uită la el cu duioșie, vorbele lui îi făceau plăcere și totodată o înspăimîntau. Ea nu mai iubise. Iubiri i se deschisese și dragostea se revărsa ca un torrent.

— Iubite, vreau să îți cerul și pămîntul pentru mine; vreau să mă iubești cum încă nimeni n'a iubit!...

El era răpit de fericire.

— Draga mea, sufletul tău este un parfum, gîndurile tale sunt hune, simțimintele tale sunt calde ca razele soarelui de Maiu... Oh! lasă-mă să mă îmbăt de fînta ta!... Natura însăși iubește. Ea pare că ne zice: „Grăbiți-vă, iubiți, că mîine poate nu veți mai fi!” Topeste sufletul tău în sufletul meu!... Cine poate să mă despartă de ceace iubesc?... Cine poate despărți buzele înflăcărate ale călătorului de apa rece a izvorului?...

— Iubite!...

— Omul nu trăiește decît timpul cîi a iubit. Dacă ar trebui să ne despartăm din acest vis dulce vreadată, făcă cerul să ne despartăm numai spre a cobori în mormînt! Iubită, lasă-mă să sorb pămîntul desfrîntor al suferinței tale! lasă-mă să mă îmbăt de sărutările tale!...

Cerul și pămîntul păreau că se confundă; buzele celor doi iubiți se infulețiră.

Nelly Radulescu

O. DULCI SCRISORI

E. H.

*O dulci scrisori de dragoste nitile
Vam rogăsi. Și n'ntreci o clipă
Trușe doi noi cu voi, nîm'cari dulci
Ce v'ati pierdet pe-a tîmpului aripă.*

*Vă redeschid cu mîini tremurătoare
Și, cu năntea unei done sfinte,
Cuprins de înfiorare-mi plez genuchii
Mă năpădese adăvurile-amînde,*

*Și lacrimi calde prînd să izvorască,
Și pe altarul visurilor stîns
Ca un aer veslez și nu apună
Lumina ca delecta alina aprînsă.*

*Vă recites: și în mîna-mi bătrînd
Vibrează iac pierduta-mi tinerețe,
Iacere emolii dulci și plîng de jale
Pe groajă ofitiri bătrînețe,*

*Și plîng așa de multe ori cînd singur
Destram cu gîndul clipe din trecut,
Cînd din mormîntul sacru al uitării,
Desgrop cel mai drag visce l'am pierdut,*

*Cînd făcînd cu aripă ostentile,
Roses în jucu-mi stul de amîntori,
Și cu-at lor țîrîl stîns, dușos, de jale,
Iac maitrezeze pierdutele-mi simțiri!*

*O, dulci scrisori, în care potușe
Stau cele mai dulci zile din trecut!
Vă string înfiorat de der la pieptu-mi,
Și stivele maruale de sîrput!*

*Mai s'ai, oh, mă rămdănești clipe dragi,
Și în mna de dureri rămdăntoare,
Turați halsamul ve-nicei uitării,
Să îndulciți cu el un vis ce moare!...*

Ioan Vasiliad

Pagini îngălbenite *)

II

19 Septembrie. — Ce zi însemnată pentru mine, cea de azi!... Mi-a venit el. Intîia dată. Fiind deprinsă cu vizitatori, cari se interesează de tablourile mele, l'am primit.

Nu-mi era necunoscut. L'am întilnit de cîteva ori la un minister, unde aveam treburi și unde-și urmărea și el interesele.

— Auzind de tablourile mele și ca amator, dorind să campere vre-o două, (ingîna ca introducere) și-a luat libertatea să ceară de a fi primit.

A fost un pretext. În curînd, după ce privi, cu un aer distrat, pînzele depe pereți, încep să-mi vorbească de dragoste. Intîi cu

*) Găsite printre cărțile, ce-mi lăsase două moarte, o prietenă.

științune, făcînd ochuri maridepe vremurile cînd băteam aceleași uși, pe urmă „crescendo”.

Mă cunoaște de mult din vedere, cu mult înainte de a mă întilni la minister. Își urmă mărturisirile. l'am făcut o impresie adîncă din momentul cînd avu prilejul fericit să mă aduire într'o seară la teatru. Și văzîndu-mă adeseori acolo... (ce-i drept, mă duc de multe ori, teatrul fiindu-mi singura patină), i-am căzut cu drag. Mă iubește, cum n'a iubit niciodată, — zise moale, lingușit.

Eu l'am luat la vale, deși-l ascultai înfiorată, trimîndu-l la măștile frumoase de care-i plin orașul.

Tocmai cu naturața din toată înfățișarea mea l'am cucerit. l'am robit, șoptea ei tot mai aprins și regreta că nu-i poez să deez muzică și farmec gîndurilor și simțimintelor ce-mi poartă. Și mai cu seamă își blestema sfiiala, care-l face să tremure în fața mea și-i taie graiul.

În adevăr, abia mai îngăima cuvintele, mai adăugînd „cît ar dori să mă lege pe vecie de el”.

Eu i-am ris în nas, cu toate că mi s'a furisat par'că ceva plăcut la inimă. Ochii lui spuneau așa de mult. Mai mult ca vorbele-ștînse de emoție. În adîncimea lor ardea o flăcără necunoscută dar... atît de comunicativă și... ademenitoare.

Rămăseci însă rece, zicîndu-i că n'am să fiu decît a unui bărbat, care mi-o fi drag.

— Nu mă iubești? Dar eu vreau să mă iubești. Dragostea mea nemăsurată te va învăța să cunoști plăcerile iubirei: fericirea. Singura, supremă. De ce ai lupta împotriva glasului poruncitor al vieții? Numai cine se supune acestui glas al inimei ridicîndu-se deasupra prejudecăților băbești, pricepe marele adevăr, natura, cu legile-i vesnice. A tăgădui, a înăbuși acest glas lăuntric al firii, înseamnă a desrădăcina floarea vieții, sucii dătător de vlagă, pregătînd prăbușirea ființei. Ascultă-mi șoptele de dragoste. Iubește-mă și vei cunoaște cea mai înaltă fericire, sfîrși tremurînd de dorința să mă stringă în brațe.

Sfînciunea-i dela încenut nieri

Patima-i involburată îl făcu e-locvent. Eu mi-am păstrat însă cumpătul obișnuit. Mindria nu mă lasă să ajung pe gura lumii. Femeile din jurul meu, toate își trăcesc romanul de dragoste, dar lumea le zice „rele”. Eu mă tem de această judecată. Mă răzvrătesc nu odată, ce-i drept. De ce-s ocărite numai femeile cînd iubesc și bărbații nu? Ce dreptate-i asta? Aș vrea s'o înfrunt de multe ori arătînd lumii toată făfărnicia legilor ei... Totuși... mă retrag din fața primejdiei, nu mă joc cu ea, deși poate o do-rese citeodată. Fug instinctiv de orice atingere cu bărbatul... Și i-am trimis la plimbare pe toți, cîți s'au apropiat cu asemenea declarații, de mine. Firește, nu știam ce-i dragostea, nu cunoșcusem simțirea puternică, care te stăpînește ca un tiran și schimbă soarta omului.

Și lui, voiam să-i dau repede pașaportul dar... îmi lipsea pa-terea.

Buzele-i erau frumos croite, în ochi luceau raze calde, care aveau o vrajă chemătoare și în loc să-i arăt drumul larg, îi dădău voce să mai vie.

Nu, nu m'am putut împotrivi desmierdării din ochii scînteietorî. Pare mi-se că în surisul, cu care i-am învoit venirea, era ceva din supunerea de roabă, blestemul soartei noastre, al femeilor slabe, care suntem făcute să fim veșnic o jucărie de plăcere a toanelor bărbătești.

O, vae victis!...

Neti Cornea

ANDROMEDA

M-r Alan J. B. Wace, director of the British School of Archeology Athens

*In noptiie de primăvară
Cînd cerul este plin cu stele,
Alan, în parc atunci voboară,
Și cată-mi steaua printre ele.*

*Cu ușurință o găsi-vei,
E cea mai pală dintre toate,
Din dublul W al Andromedei,
Și-i lângă a ta, mai la o parte.*

*O ntreabă-Alan, și vezi ce spune:
Căci în cunoști mai bine cerul
Și poate vei afla misterul.
De ce, din zi în zi, apune.*

M. G. Samariniana

Viața artistică și literară

Marele artist dramatic Nottara a fost sărbătorit cu cinste la Teatrul Național, împlinind 40 de ani de muncă dramatică.

D. Nottara

40 de ani pe scenă, plini de frământări, sbuciumați de dorul și de ambiția de a fi mereu nou și mereu creator, vesnic intrupând sufletul altui personaj, Nottara a frământat toate însuflețirile, a derănat toate patimele și a trăit în fiecare clipă pe scenă, cu intensitate toată viața pasionată a personajilor intrupate.

Extrem de harnic, admirabil organizator, desăvârșit dascăl, Nottara a fost sărbătorit cu cinstită însuflețire de public, colegi, ilterați și ziaristi după ce a intrupat cu maiestate rolul lui Oedip Rege.

Reminescențe de I. L. Carageale.

Un volum postum al marelui scriitor.

Cuprinsul nu e absolut nou, fiindcă cine a urmărit în decurs de ani activitatea scriitorilor noștri, a citit multe din lucrările adunate în volumul intitulat, reminescențe.

Volumul acesta cuprinde amintiri personale — unele literare, altele procurate de presă — și câteva traduceri. Volumul este interesant ca orice lucrare a lui Carageale prin vioiciunea observațiilor prinse, prin originalitatea de a le reda și fără îndoială prin admirabila formă, — caracteristică lui Carageale, care rămâne cel mai desăvârșit stilist dintre scriitorii români frunzași.

Reminescențele lui Carageale înfățișează epoca cea mai turburată a vieții românești, în stadiul critic al transformărilor ei, la începutul jumătății a doua din veacul trecut.

Carageale cu zâmbetul pe buze a încrustat aspectul real al împrejurărilor de atunci, pe când alți scriitori se înfăcșurau să cânte ceea ce avea să fie mai mult decât ceea ce era.

Vissarion, harnicul și originalul scriitor a apărut cu două volume de odată: „Nevestele lui Moș Dorogau” și „Privighetoarea Neagră”.

Literatura lui Vissarion adăncă originală printr-o simplitate specifică a formei și printr-un șir de observații sincere, înfățișate direct, comunicativ pare că corespunde unei realități suiețeste astăzi, când literatura ori e prea

corosivă, ori prea chinată de ispita unui dor căutat de originalitate.

„Cazul A de Herz-Roberto Bracco”.

Cunoscutul critic Eugen Lovinescu a precizat un fapt literar caracterizat, „Cazul A de Herz-Roberto Bracco”.

D. Lovinescu dovedește, că piesa lui Herz, „Păiajenul” își are imprumutată ideea dramatică și structura actului III din comedia „Il perfetto amore” a scriitorului italian Roberto Bracco.

Concluzia d-lui Lovinescu e limpede:

„Păiajenul rămâne cea mai bună lucrare dramatică a d-lui A. de Herz în colaborare cu Roberto Bracco”.

Am relevat aceasta, fiindcă prezintă un interes deosebit pentru lucrările dramatice românești, mai ales când sunt reprezentate pe scena Teatrului Național: unele sunt după o idee sugerată de cineva, altele în colaborare nemărturisită, pe când lucrări serioase și cinstitute sunt păstrate între cartoane.

Dar d. Herz a mai făcut și o comedie de café-concert. I se zice „Melcul” și un critic simpatic d-lui Herz spune, că cea mai proaspătă lucrare a — (epitetul prea simpatic poate să lipsească) d-lui Herz, a prezentat „o salată interesantă”.

Să-i fie de bine.

B.

Artistul Cioroșea a realizat idealul național: el a izbutit să înfruncească laolaltă 12 cobzari din Ardeal, Banat, Bucovina, Basarabia, Valea Timocului și din județele noastre. Acești cobzari, îmbrăcați în porturile lor românești, vor acompania pe Cioroșea la concertul său dela 17 Decembrie a. c., seara, la Ateneul din Capitală. Cioroșea va cânta balade românești, cântece bătrânești și din opere, le va cânta din flaut, din caval și din coajă de mesteacăn.

Acest spectacol original promite să fie și interesant, mai ales că Cioroșea nu e un cântăreț necunoscut.

Pictorii I. Bednarik și C. Sofronie au deschis, de câteva zile, o expoziție la Ateneu. D. Sofronie expune admirabile peisajii în care se remarcă apusurile de soare, foarte sugestive și denotând un suieț contemplativ și subtil. Pictorul Bednarik, în afară de „Drumul spre glorie”, reținut de M. S. Regina, expune și alte lucrări pe care nu le-am vă-

zut la Salonul de toamnă al Cenuclului Idealist.

În afară de aceste noutăți artistice, mai sunt expozițiile de curând deschise ale d-lor, D. Florian, Munteșcu și Wenzel, toate trele în str. Franklin, cum și expoziția pictorului M. Teișanu, în str. Corăbiei No. 2.

Nu trebuie să uităm pe pictorul Lăzărescu care ne-a adus din Franța bătălia de la Marna, expusă în sala Exarcu de la Ateneu. Acestea sunt expozițiile deschise acum în București afară de aceea a Cenuclului idealist care s'a închis acum trei zile și de aceea a pictorului Marinescu-Vălsan, care e deschisă în str. Batiștei de câteva zile.

Noapte de iarnă

Afară e iarnă și frig și zăpadă
Și ninge pe-alee și 'n parcuri mereu.
Și noaptea bronzată începe să cadă,
Ca vântului pe sufletul meu.

Cum sueră vântul, pustiu e și ghiță!
În casă la mine-i tăcere și frig,
Și nu vine nimeni, c'afară e ceață,
Dar văd în zăpadă că urme se 'nfig.

Când bezna pe toate greoaie planează,
Aud pașii, îmi pare, că sună târziu
Și-așa de trist sună, de parcă oștează
Un om care moare pe drumul pustiu.

Aud-aud pașii acuma mai tare.
Cu sunet sibilic, eșit din mormânt,
Și umbre uitate, cântând călătore,
Lovesc în fereastra-mi cu zgomot de vânt

Nu știu cine cântă ca apele 'n clocot;
În noaptea adâncă, în negrul pustiu,
Dar simt că mă cheamă, cu sunet de
clocot,

Odișna senină să dorm în sieriu...
Bazargic I. I. Biciola

Literatura esperanto

LACUL

Raoul Busquet

Vapourul aluneca pe lac și toți pasagerii chiuiău în fața peisajelor sublime, ce se desfășurau în jurul lor.

Îndărit, Annecy, sub un cer înroșit de ultimele raze de soare își tăia ca o cortină fumurie acoperișurile bizare și profilul castelului său din epoca medievală. Pe ambele laturi ale lacului se așterneau plante verzi și grădini cu poame, printre care se zăreau colibe năruite așternându-se ca un covor luxos, pînă la poalele muntelui înroșit.

Priveliștea încântătoare a acestui peisaj ademenitor era însuși lacul. Albastru, lucios și improșcat cu stropi de ploaie aurii, ici,

colo lebedele îi împeștrău coloritul lui atît de liniștit salitul din mijlocul acelei comori.

Trecătorii prin vorbe dulci își esprănuau admirația. Numai Mauriciu Dupont părea cu totul indiferent. În cînda privirilor furioase ale soției sale el își lua țigara de pe buze pentru a protesta contra celor ce-l vorjona.

La dîncul de la hotel, lângă Talloires, Mauriciu se purtă la iel, încît își plictisise anturajul; pe cînd toți priveau cu lăcomie printre frunze cum se scurgeau ultimele raze de lumină ale zilei; el regreta că nu i se servea menu-ul ca la restaurantul parizian, unde Duminica își lua regulat friptura la grătar.

Masa se terminase, toți se culcase.

De ce Mauriciu dormise rău? Desigur din cauza voiajului. După mult chin în fine se sculă și cam iritat își părăsi odaia pentru a se preumbla prin coridor.

Noaptea era întunecoasă. Abia se zăria la stînga un brîu cenușiu al ferestrei de care se sprijinea Mauriciu.

Intunericul îl împedica de a putea vedea ceva. Totul era o ceață. Totuși Mauriciu în bună dispoziție respira aerul dulce al nopții, par'că transportat.

Visa, și negura începuse să se ridice în timp ce un vîntușor uimed desmierda fața visătorului.

„Lacul... murmură el”.

„Colo în fața ochilor, o dungă mică i se desprinse. Mauriciu ca un explorator pe munte începu să zărească o țară nouă.

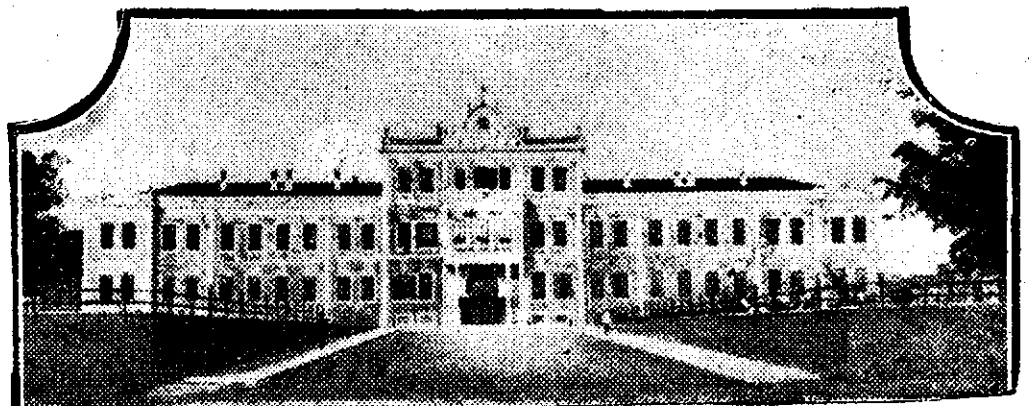
Admira un ce necunoscut și nu-i venea să creadă, că în imaginația lui nocturnă îi apărea mereu în fața lacul. Brazde mici se întreceau a încreți luciul apei, dămburile de pe maluri i se arătau, în timp ce cîmpia rămînea ascunsă ca un val nebulos.

„Ah! frumusețea naturii!” zise încet visătorul. „Farmec nepus, ce apare din tine! Cum pot exista ființe ce nu pricep să valorifice natura divină negînd pînă și imortalitatea sufletului?”

Și cu cît zorii se revărsau, entuziasmul lui Mauriciu Dupont creștea. Cît de mult își compătinea soția care dormea așa de greu, iar lacul era și mai frumos.

Cînd ochii lui obosiți vedeau zarea, care din ce în ce se desena și mai frumos pe luciul apei, Mauriciu cu tot nesățul gîndurilor lui dușe, totuși voia să se odihnească.

Se scobori încet în dormitor și dormi pînă la 9.

Vedere din Salonie. — Cazarmile

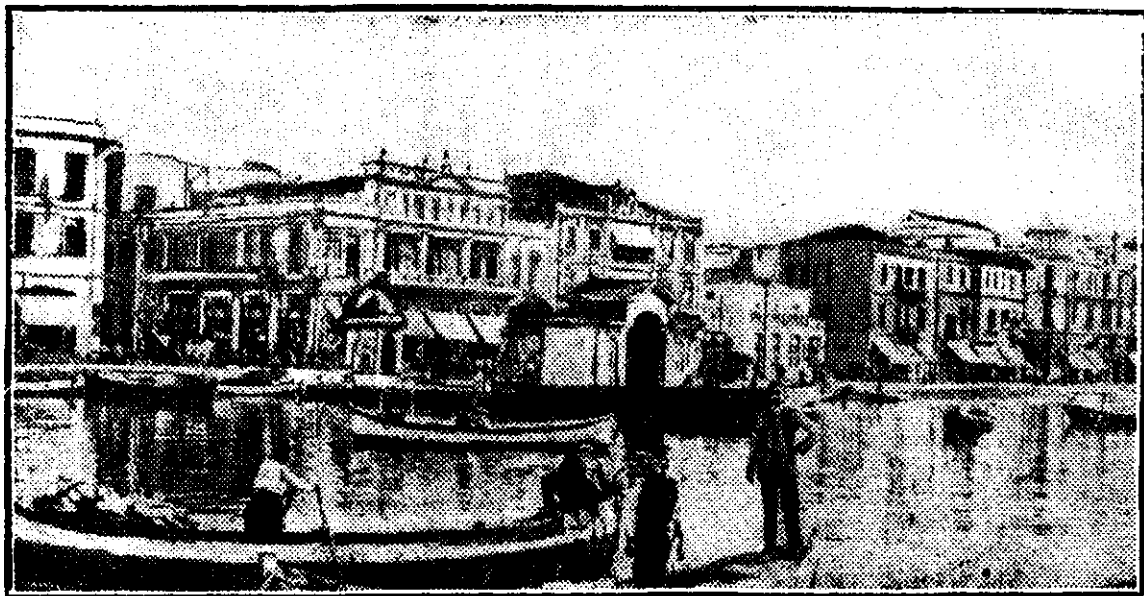
La dejun, în hotel, conversația fu foarte interesantă. Fiecare isterisea cum dormise și arunca fel de fel de glume pe seama saltelilor. Intrarea soților Dupont nu întrerupse conversația, ci din contră o înleți și mai mult, fiindcă Mauriciu își descrie poetic feeria nopții.

— De unde văzuseți acele vraje nespuse? întrebă unul.

— De la fereastră coridorului. De voești te urci și să admiri de acolo lacul și câmpiile... cu toate că ora e cam nepotrivită.

Totți vizitatorii primară, se urcaseră sus.

Fereastră coridorului era deschisă. În fața ei nu departe se afla zidul înalt alburii al casei de alături; iar jos curgea un pârâu murdar; printre ambele acoperișuri se zărea o dungă subțire a cerului.

Vedere din Salonica. — Portul

A doua zi soții Dupont părăsira Talloires și poate nu curind se vor mai înapoia.

Trad. de **Miluța Simion**

Din ce-a fost odată

*Pierdut în penumbra odăii
Departă de ea, o ascult,
Și clipele reci mi-amintesc
Pe cei ce s'au stins de demult.*

*Mi-s ochi în lacrimi, privind-o.
Aș vrea să-mi tot cînte mereu,
S'o văd îlturându-și mîmura,
Cu zâmbetu-i dulce de zeu.*

*Și 'n timp ce gândirea-mi se 'n-
curecă
Cercînd să-i închege un „quatrain”
Pe clipele reci, sîdelate,
Suspînă și moare Chopin.*

Galați. **Ioan Vasiliad**

Muzicanții noștri

D-l profesor Alexiu unul din muzicanții noștri cei mai distinși. Dotat cu o frumoasă voce de bas, d-l Alexiu a cântat cu mare succes în POVESTIRILE lui HOFMANN, în DON PASQUALE, etc. În timpul din urmă s'a relevat și ca un dlablu mînurilor al baghetelii la opera română.

CAPRA DOMNULUI SEGUIN

— **Novelă de Alphonse Daudet** —

*D-lui Pierre Gringoire, poet
între la Paris.*

Vei rămîne mereu același, sărmanul meu Gringoire?

Cum! ți se oferă un loc de cronicar la un mare ziar din Paris, și ai îndrăzneala să refuzi... Dar uită-te la tine, nenorocitul. Privește-ți haina zdrențuită, ghetetele rupte și chipul tău slab prăpădit de foame. Iată unde te-a dus patima rimelor frumoase. Iată tot ce ți-au pricinuit cei zece ani de serviciu credincioase la paginile maestrului Apollo?

Fă-te cronicar, prostule, fă-te cronicar. Vei cîștiga parale frumoase, vei mința la Brébant și vei putea să te arăți în zilele de premieră cu o pană nouă la pălărie...

Nu, nu vrei? Pretinzi să rămîi liber, după placul tău, pînă la capăt... Ei bine! ascultă puțin „povestea caprei d-lui Seguin”. Vei vedea ceea ce cîștigă cineva cînd vrea să rămînă liber.

D. Seguin n'a avut niciodată noroc cu caprele lui.

Le pierdea pe toate în același fel. Într-o bună dimineață, își rupeau funia, se duceau la munte și acolo lupul le minca. Nici mîngîierile stăpînului lor, nici spaima de lup, nimic nu le reținea. Erau, pe semne, capre independente, voind cu orice preț libertatea.

Bunul domn Seguin care nu pricepea de fel firea acestor dobitoace era mîhnit. Spunea:

— S'a isprăvit; caprele se plictisesc la mine, n'am să mai păsrez nici una.

Totuși nu se descurajă și după ce pierduse șase capre în același fel, cumpără o a șaptea. Numai că de data asta a avut grijă s'o ia mică de tot, pentru ca să se obișnuiască să stea la el.

Ah! Gringoire, cît era de frumoasă căprița d-lui Seguin! cît era de frumoasă cu ochii ei blăjini, cu bărbița-i de sergent major, cu copitele-i negre și lucitoare, cu coarnele-i vîrgate și pârui aih și lung care o acoperea întocmă ca o mantie! Era aproape tot cît de încîntătoare

ca și iedul Esmeraldei (*), — ți-aduci aminte, Gringoire, — și apoi ascultătoare și blindă de nespus. Nu se mișca de loc cînd o mulgea stăpînul ei și nici nu pune piciorul în strachină. Era un adevărat giuvaier.

D. Seguin avea îndăritul casei lui un locșor plantat cu spinișor. Acolo își duse noua-i pensionară. O legă de un par, în locul cel mai frumos al cîmpului, avînd grijă să-i lase coarda cît mai lungă, și din cînd în cînd venea să vadă dacă îi era bine astfel. Capra se simțea foarte fericită și păștea iarba cu atîta voioșie, încît d. Seguin era încîntat.

— În sfîrșit se gîndea bietul om, iată o capră care nu se va plictisi la mine.

D. Seguin se înșela, capra lui se plictisea.

Într-o zi își spune, privind muntele:

— Ce bine trebuie să fie acolo sus. Ce plăcere să alergi de colo pînă colo în iarbă, fără funia aceasta blestemată care îți roade gîtul. Numai măgarul și boul se pot mulțumi cu un loc îngrădit. Caprelor le trebuie libertate.

Din clipa asta iarba îi pîru fără gust. Plictiseala o năpădi. Incepu să slăbească, și nu mai avea lapte. Ți-era mai mare milă s'o vezi cum își trăgea funia, cu privirile spre munte, cu nara deschisă, strigînd jalnic Mă...

D. Seguin vedea bine că avea ceva capra lui, dar nu știa ce... Într-o zi pe cînd isprăvea tocmai s'o mulgă, capra se întoarce și îi spuse în limba ei:

— Ascultă, domnule Seguin, mă plictisesc la d-ta, lasă-mă să mă duc la munte.

— Ah! D-zeule și ea! strigă d. Seguin mirat la culme, lăsînd să-i cadă strachina; apoi așezîndu-se în iarbă alături de capră:

— Cum, Blanchetta, vrei să mă părăsești?

— Si Blanchetta răspunde

— Da, domnule Seguin.

— Oare nu-ți ajunge iarba de aici?

— O! nu! domnule Seguin.

— Poate funia ți-e prea mică? Am s'o mai lungesc.

— Nu e nevoie, domnule Seguin.

— Atunci ce-ți trebuie, ce vrei?

— Vreau să mă duc la munte, domnule Seguin.

— Dar, nenorocito, nu știi că la munte lupul te mîncă?... Ce ai să faci cînd o să vină?

— Am să-l lovesc cu coarnele, domnule Seguin.

— Prea puțin îi pasă lupului de coarnele tale. Mi-a mincat o sumedenie de capre mai voinice decît tine... O știi pe sărmana Roșcovană de anul trecut. O capră puternică și rea ca un țap. S'a bătut toată noaptea cu lupul... apoi, dimineața lupul a mincat-o.

— Vai! sărmana Roșcovana... Dar nu face nimic, domnule Seguin, lasă-mă să mă duc la munte.

— Doamne, Dumnezeu! spuse d. Seguin, dar ce pășesc oare caprele țiele? Încă una pe care o s'o mînce lupul... Ei bine, nu... am să te scap fără voia ta, răutăcios! Și ca să nu-ți ruoi funia, am să te închid în grajd, unde vei sta mereu.

Spunînd acestea, d. Seguin, luă capra și o duse în grajd, a cărui ușă o închise de două ori. Din nefericire uitase fereastră, și deabia plecase că micuța o șterse.

— Rizi, Gringoire? Ei firește: ești de partea caprelor și împotriva bunului domn Seguin... Voin vedea dacă ai să mai rizi la urmă.

Cînd căprița albă sosi la munte, a fost în toată firea o adevărată încîntare. Niciodată bătrînii brazi n'au văzut ceva mai frumos. Fu primită ca o regină. Castanii se plecau pînă la pămînt ca s'o mîngieie cu vîrfurile ramurilor lor; florile îmbălsămau aerul în jurul ei... Muntele tot era în sărbătoare.

Îți închipui, Gringoire, cît era de fericită capra. Nu mai era parul, nu mai era funia, nu mai era nimic care s'o împiedice să a lerge și să pască după placul ei. O! cîtă iarbă avea aici. Pînă pe deasupra coarnelor, dragul meu! Și ce iarbă. Îmbătătoare, fină, dantelată, alcătuită din mii de plante... Era cu totul altceva de cît iarba din curtea stăpînului

* Eroina celebrului roman al lui Victor Hugo „Notre dame de Paris” (N. T.)

ei. Dar florile! Digitale enorme de purpură, cu caliciul mare, o pădure întreagă de flori sălbatice ce împrăstiau un miros fin și îmbătător.

Căprița albă, pe jumătate beată, se tolănea aici, cu picioarele în sus, tăvălindu-se dealungul povârnișurilor, împreună cu frunzele și castanii ce cădeau... Apoi deodată se ridică dintr-o săritură. Hop! Iat-o plecată, cu capul înainte, printre tușuri, când pe-un pisc de munte, când pe-o ripă, încet ai fi crezut că sunt zece capte în munte.

O! Nu se temea de nimic Blanchetta.

Străbătea dintr-o săritură torente mari ce-o stropseau în trecăt cu praf umed și cu spumă. Și udă cum era, se ducea pe o stîncă să se usuce la soare... Odată pe cînd înainta pe marginea unui deal cu o ficare de salcâm în gură, zări, jos, jos, de tot pe cîmp, casa d-lui Seguin. Incepu să ridă cu lacrimi.

— Cit e de mică, spuse ea, cum am putut să trăiesc acolo.

Sărmana, văzîndu-se atît de sus cocoțată, se credea cel puțin tot atît de mare ca și întreg pămîntul. Într'un cuvînt a fost o zi foarte plăcută, pentru capra d-lui Seguin. Pe la mijlocul zilei, alergînd de la dreapta la stînga, dădu de o turmă de căpriți negri ce mînceau cu poftă niște ierbari fine. Mica noastră vagabondă cu rochie albă făcu senzație. I se dădu locul cel mai bun și toți domnii aceștia au fost foarte galanți ca ea. Se pare chiar, — și asta trebuie să rămînă între noi, Gringoire. — că unul din ei, avu norocul să placă Blanchettei. Cei doi îndrăgostiți răfăcîră prin pădure, un ceas sau două, și dădu vrei să știi ceia ce și-au spus, întrebă izvoarele vorbărete ce alcargă nevăzute prin muschii iraged de pe munte.

Deodată se făcu răcoare. Muntele luase o culoare violetă. Se insera.

— Așa curînd! spuse căprița; și se opri foarte mirată.

Jos, în vale, cîmpul era învăluit în ceață. Curtea domnului Seguin dispărea în mîntia asta de negură, iar din toată casa lui nu se mai vedea de cît acoperișul și puțin fum ce eșea din hora. Ascultă: dangănițul clopotelor unei turme de oi ce se întorcea spre casă, și se simți deodată nespus de tristă... Un uliu o ațușe ușor cu aripele-i. Tresări... apoi auzi un urlet prelung pe munte:

— Hu, hu!

Se gândi la lup: toată ziua nebuna de ea nu se gândise la el... În același clipă un corn sună de parte de tot, în vale. Era biatul domn Seguin care încerca o ultimă șfartare.

— Hu, hu!.. făcea lupul.

— Întoarce-te, întoarce-te!.. strigă cornul.

Blanchetta voi să se întoarcă; dar aducîndu-și aminte, de par, de funie, de gardul din curte, se gândi că acum nu se mai putea obișnui cu viața aceasta și că era mai bine să rămînă aici.

Cornul nu mai suna...

Căprița auzi îndărîtul ei un zgomot de frunze. Se întoarse și văzu în umbră două urechi scur-

te, drepte și doi ochi negrii de strălucitori... Era lupul!

Enorm, nemișcat, — stătea pe labe și privea căprița albă gîndindu-se dinainte cum s'o mîntăce. Cum știa bine că are să o sfîșie, lupul nu se grăbea; numai, cînd ea se întoarse, începu să ridă cu răutate.

— Ha, ha! căprița domnului Seguin; și își trecu limba pe buzele-i lacome.

Blanchetta se simți pierdută... O clipă, aducîndu-și aminte de Eatrîna și ironica „Roșcovana”, capra d-lui Seguin, care se bătuse toată noaptea pentru a fi sfîșiată în zori, își spuse că era poate mai bine să se lase să fie mîncată numai decît; apoi, răz-gîndindu-se, se avîntă cu capul în jos, cu coarnele înainte, ca o căpriță vitează ce era... Nu că avea speranța să ucidă lupul, — caprele nu omoară lupii, — dar numai pentru a vedea dacă va putea să-l înfrunte tot atîta vreme ca și capra dinaintea ei, Roșcovana.

Atunci monstrul înainta și cor-nitele intrară în joc.

Ah! viteaza căpriță, cu cît avînt pornea la luptă! De mai bine de zece ori, nu te mînt, Gringoire, sili pe lup să se retragă ca să poată răsufla. În timpul acestor pauze de o clipă, căprița cea lacomă culegea în grabă un firicel din iarba-i preferată; apoi se întorcea la luptă, cu gura plină...

Lupta asta dură toată noaptea. Din cînd în cînd capra d-lui Seguin, privea stelele ce seli-

Scrisoarea II-a

Acelaș aceleiași

*In seara asta luna va răsări târziu,
Și neagră presimțirea va 'nvestimînta cărarea;
Și 'n seara asta drumul, cînd fi-va mai pustiu,
Și 'n câmpuri s'o așterne mai deasă innoptarea,
Lăsîndu-mi groapa, scîmpo, la tine am să viu...*

*Îmi voi spîla scheletul și parfuma-voi gura;
Și golul din orbile l'oi desfundă de lut.
La încheeturi, căci scoasă din ele fi-va știna,
Voi anima mătăsuși, ș'atunci, ca reînșent,
Porni-voi într'o goană nesocotindu-ți ura...*

*Nu moare-asa de iute «iubitul» omorât
Și nici așa de lesne nu-l ține în el pămîntul.
Toporul simt că 'mi șade de-atunci și-acum în gât,
Și semnul se păstrează. N'ar fi nimic altal,
De n'ar fi «el» cu care îmi profanași mormîntul.*

*Veni-voi și 'n odaia-și, pe nevăzute uși,
Și 'n toată glăciunoa întreg îți voi apare...
Ți-oi dovedi că 'n lume se mai întorc cei duși;
Că moartea tot nu poate, într'adevăr, ș'omora.
— Veni-voi, fără grijă, pe nevăzute uși.*

*Veni-voi și amarnic ți-or răsuna 'n ureche,
La cioenelul de oase, sinistre simfonii...
Veni-voi și în față-și, ca 'ntr'o poveste veche,
Ți-oi desira priveliști și morți și agonii,
Și tot ce în fantastic n'o mai areu pereche.*

Veni-voi, cîci amarnic, mă roade nerăbdarea...

*In seara asta luna va răsări târziu
Și neagră presimțirea va 'nvestimînta cărarea;
Și 'n seara asta drumul cînd fi-va mai pustiu,
Și 'n câmpuri s'o așterne mai deasă innoptarea,
Lăsîndu-mi groapa goală la tine am să viu...*

Ion Scăncaru

VICTORII NOȘTRI

D. Marinescu Vălean, a cărui expoziții de pictură e foarte cercată.

Războiul anecdotic

Ce-i nou?

Într'un tranșeu francez. O noapte superbă de vară. Luna inundă o bogăție de lumină. Soldații ostentivi dormeau. Locotenentul, comandantul lor ședea cu o carte pe genuchi. Ar fi voit să citească; dar era hubiât mai mult să viseze sub farmecul minunat al lunii. Se ivi atunci căpitanul.

— Ce faci, nu te odihnești?

— Aș fi voit să citesc ceva și frumusețea nopții nu mă lasă.

— Ce mai nou pe la tine, locotenente?

— Nimic nou, doar că suntem gata. Așteptăm patrulăle.

Dintr'odată, finistea senină a nopții fu străbătută de o părătură lugubră de gloante.

— Ce mai nou? zise locotenentul. Iată, Sergent, scolă pe băieți.

Primarul.

Primarul unui sat belgian găzduia acum, în casa sa câțiva bolnavi și alți câțiva soldați germani. Unul dintre aceștia din urmă, zurbagiu de fel, nu se astămpăra nici ziua, nici noaptea. Fluera, cânta, striga, trântea toate obiectele cu care umbla, spărgea și ma, ales injura.

GAZDA suferea toate cu ressemnare. Când însă bolnavii i s'au plâns, că nu se pot odihni, atunci primarul gazdă atrase atenția zurbagiului să se astămpere. Dar de unde? El își continua isprăvile, cași cum ar fi fost singur. Azi așa, mâine așa, primarul își pierdu răbdarea și înșfăcă într'o dimineață pe asătorul soldat, îl trânti jos și-l trase câteva palme, ca să-l mai domolească.

Soldatul în groază de nemulțumit de gazdă și cum scăpă, se duse într'un suflet la comandant. Spuse pe nerăsuflăte pătania, și mai ales durerea lui morală, că un soldat de-at Kalzerului a fost așa bătut de o gazdă belgiana.

Comandantul se înfurie și chemă numai decît pe primar. Acesta veni.

— Primarule, adică fostule, ești neînchipuit de vinovat. Te

peau pe cerul clar, și își spunea: — O! numai de ași putea ține pînă în zori!..

Una după alta, stelele pieriră de pe boltă. Blanchetta porni mai dirjă și lupul tot astfel. O lumină palidă apăru pe orizont... Departe, undeva într'o fermă, se auzi cîntecul răgușit al unui cocos.

— În sfîrșit, spuse bietul animal care nu mai aștepta de cît ziua pentru a muri, și se întinse pe jos în frumoasa-i blană albă, rătată cu sînge.

Atunci lupul se aruncă asupra căpriței și o mîncă.

Adio, Gringoire!

Povestea pe care ai auzit-o, nu e un basm născocit de mine. Dacă ai să vii vreodată în Provauța, fermierii noștri îți vor vorbi adesea ori de capra domnului Seguin, care s'a bătut toată noaptea cu lupul, și apoi, dimineața, lupul a mîncat-o.

Mauzi, Grigoire?

...Și apoi dimineața, lupul a mîncat-o...

Trad. de C. A. I. Ghica

Pentru ori-ce reclamațiuni sau schimbări de adresă, d-nii abonati sunt rugati a adresa și una din benzile cu care primese ziarul «Universul Literar», contrar, reclamațiunea sau schimbarea de adresă nu vor fi rezolvate.

am chemat aici să-și comunique, că am dat ordin să fii împușcat ca un câine.

Primarul, când auzi aceasta, era gata-gata să cadă jos, leșinat. Și găfâind bietul ceru voe să porcească isprăvile soldatului, care reclamasese.

S-a nimerit că comandantul german să primească. Și-a spus primarul a spus tot.

Atunci comandantul mai furios ca la început spuse:

— Îmi pare rău că trebuie să te iert, dar altă dată să nu mai bați.

— Ba, dacă va fi necuviincios cu bătaia, bătaia se repetă.

Comandantul neamț n'a mai zis nimic.

Victorie (?)

Locuitorii unui sat din Belgia părăsiseră locul lor natal, la vestea sosirii armatelor inamice. Desigur fiecare își lăsase cu durere tot avuțul fiind mulțumiți că pot pleca mai de grabă salvând cel puțin copiii și femeile. S'au dus cu toții. Nimeni nu mai rămăsese în sat, decât într-o colibă mică o femeie de 80 de ani. Nu voise să-și părăsească căsuța unde trăise atita amar de vreme crescându-și cu drag copiii. Dușmanii cotorând prin casele rămase pustii cântau pe cineva să-l distrugă ca să-și încununeze victoria.

Ajunse la casa bătranei.
— Ce cauți aici habo? N'ai fugit și tu la fel cu fricosii ăia?
— Nu, eu am rămas, aici să-mi păzesc satul.

— Și cu tine, și fără tine tot una-i.

Și slobozind un glon, bătrâna căzu cu fata la pământ.

„Castelul dracului”

În niște locuri mistătoase din flestebed se găsea un castel mai întotdeauna pustiu. Acolo locuia un singur om care — se zice — se ocupa cu vrăjitoria. Iama par'că îi-era groază să privești spre acel castel, așa părea de pustiu și floros.

Primăvara începea să crească biruzeni prin pare și-l umplea, așa că forma cel puțin acea poadoabă verde care atrage păsărelele.

Dela război încoace, nimeni nu se mai interesa de el. Germanii venind auziră povestea așa că se cam temeau să-l atace. Treceau deci neapăsători pe lângă el.

Intr'o zi trecu pe acolo un regiment de infanterie. Abia trecu de castel și o ploaie de gloanțe îi acoperi, apoi încă una, și altele urmara.

Germanii nu mai avură timp să răspundă atacului. Unii fugiră, alții rămăseră pentru totdeauna la porțile castelului. Nu degeaba se numea „castelul dracului”.

Vanitate.

Un soldat austriac luptase mai multe luni și nu avu mulțumirea să fie și el gradat. Ce putea face? Îi era rușine de oamenii din satul lui. Atunci se gândi că ar fi bine să alerge la o stratagemă. Intr'o noapte fugi din fort, spre casă, după ce-și cusu la mână un galon de sergent. Ajuns între ai lui a spus că în urma unei victorii fusese gradat

A apărut **EDIȚIA II-a**
DIN

ALMANACHUL

Ziarului „UNIVERSUL”

care cuprinde în afară de o foarte bogată materie literară, științifică, ilustrații și **TOATE LEGILE EXCEPTIONALE, VOTATE DE PARLAMENT IN VEDEREA MOBILIZĂRII** **35 bani**

și i se dăduse permisia de a-și vedea și copiii. Toți îl felicitară. El mândru se învârtea printre ei, ca un cocos. Mare fu mirarea tuturor, când a doua zi dimineața văzură pe victoriosul sergent legat cu mâinile la spate, cu gradul descusut, dus de o patrulă înapoi la regiment, spre a-și primi pedeapsa de a fi dezertat în timp de război.

Clătâțe

Într'o regiune franceză invadată de Germani era un bătrân care rămăsese singur acasă fiindcă copiii lui erau pe frontul de luptă. Când îl vedeau, strângea la sîn niște hârții pe cari nu voia să le arate nimămii cu nici un pret. Intr'o zi un comandant de infanterie îl rugă să-i arate și lui ce sunt acele hârții.

— Nu, sunt niște chitanțe de despăgubire și nu vreau să le pierd fiindcă cu astea după război, îmi dă înapoi tot ce mi-au luat.

— Să le văd și eu, să am idee, zise comandantul.

Bătrînul le dădu. Oțterul se uita la ele, surâse și-l întrebă pe moșneag, dacă știe să citească. El răspunse că nu.

— Păi de aceea au putut să te păcălească.

Știi ce scrie pe ele? „Dumnezeu cu noi”. „Germania mai sus de toate”. „Moarte dușmanilor”.

În auzul acestor grozăvii moșul rupse cu furie așa numitele chitanțe de despăgubire.

POȘTA REDACȚIEI

D-I Culba-Bebianu, pentru o reșutată colaborare e rugat să treacă pe la redacție.

Dacă nu se află în Capitală ori numele d-sale mărturisit este numai un pseudonim literar, îl rugăm să ne dea adresa și numele real, pentru redacție, ca să putem stabili o corespondență constantă cu d-sa.

Librăria H. Steinberg a scos ediția II-a, revăzută și adăosă, din **Dicționarul de citate și locuțiuni străine** de B. Marian, cuprinzând citate din limbile: latină, greacă, franceză, germană, italiană și engleză.

Această interesantă lucrare nu trebuie să lipsească nici unui om cult; ea folosește, profesorilor, corpului didactic, avocaților, studenților, ofițerilor, clerului, elevilor școlilor secundare, etc.

Cartea se poate citi, de altfel și ca o culegere de cugetări, cuprinzând adevăruri eterne ce înțelepciunea popoarelor și aceea a scriitorilor au știut investimînța în mod lapidar.

Ea se vede cu 2 lei la toate librăriile din țară.

Recomandăm călduros cititorilor această carte folositoare.

Văpsea de păr RAPID

GARANTAT ABSOLUT REVITANTAR

Văpsea de păr este un produs revoluționar care revitalizează și regenerează părul, eliminând căderea și prevenind apariția părului alb. Este ideală pentru bărbați și femei care doresc să-și păstreze părul în stare bună și să-l facă să crească din nou în locurile unde a căzut.

Preț: 2.50 lei

INSTRUMENTE MUZICALE

EN GROS — FONDAT 1885 — EN DETAIL

VIORI
VIOLONCELE
CONTRABASE
MANDOLINE
FLAUTE
CLARINETE

PICULINE
TITRE
ȚAMBALE
COBZE
ARMONICI
FISHARMONICI

N. MISCHONZNIKY
FURNIZORUL CURTEI REGALE
București. - Stada Colței No. 7. - București

NOUA SERIE

**a marilor și
valoroaselor**

PREMII

ce oferă ziarul „UNIVERSUL” abonaților săi, la tragerea din luna Mai 1916

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cuponul de Mai 1917

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lavoir cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobilă de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Vile și Hoteluri.

Un elegant BUFET lustruit mahon

având 3 despărțituri cu placa de marmoră și oglindă, cumpărat dela „Compania Americană”, mare depozit de mobilă, strada Carol No. 74, etaj I

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravu! No. 37 și str. Șerhănică No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107

Un gramofon „Gigant” cutia lustruită mahon, mecanismul extra forte, cu arc dublu, cântă 7 cântece după un remontajiu „Pavilionul de alamă”, de cea mai mare mărime, Brațul acustic conic ultima perfecțiune. Diafragma „Exhibition”, inclusiv 6 plăci duble (12 cântece) opere alese. Acest gramofon este cel mai puternic și înzestrat cu o mecanică foarte solidă, merge aproape jumătate de oră, după un remontajiu. Ne-a fost furnizat de Marele magazin de muzică JEAN FEDER, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei 54.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de lichieri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premii ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Mai 1916

Una vioară fină cu cutie forma vioarei căptușită cu catifea, inclusiv arcuș cu capra de fildeş, garnitură de coarde englezești, camerton și surdină. Una chitara fină de palisandru; Un clarinet de abanos fin, cu 8 clape de nichel și brățară jos la corpul de rezonanță, inclusiv 12 pene de rezervă. Aceste toate ne-au fost furnizate de Magazinul general de muzică „La Harpa”, București, str. Colței nr. 5, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a mărfurilor ce debitează.

Una pușcă de vânătoare cu două feră, țevile de oțel, „Bayard”, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una carabină semi-automată de mare precizie Pieper cu tirul garantat precis; Un revolver automat; Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate dela marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisu, furnizorul Curții Regale, calea Victoriei 44, Buc.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotoliuri și patru scaune elegant tapitate; Una măsuță de Bambu; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un ouer de bambu cu oglindă de cristal pentru antres. toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilă Marco Dattelkremer, str. Carol 62, București.

Cinci chimire igienice după măsură, calitatea I-a, (Briul lui Iov), singurul brevetat în țară și inventat de d. căpitan Iov, din Pitești, care are proprietatea de a preveni și vindeca chiar boale vechi, de stomac, rinichi, constipație, șale, după cum se constată din numeroasele scrisori de mulțumire primite de la persoanele ce-l poartă.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puternic parfumată cu liliac, măgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Aftalion, str. General Florescu nr. 6, București.

1 Coșuleț de metal fin argintat pentru servit pesmeți; 1 Vas automat pentru unt, de metal fin argintat cu interiorul de cristal; 1 serviciu de dejun de alpaca argintat conținând 2 ouăre, 1 vas pentru unt și 2 solnițe mici, toate pe un suport elegant; 1 fructieră de metal alb fin argintat; 1 baston cu minerul de argint veritabil marcat de stat; 1 pușcă de alpaca fin argintată; 1 Cutie căptușită cu mătase roș conținând: 1 încheietoare de ghete, 1 încheietoare de mănuși, 1 mașină de întins mănuși, 1 os de pantofi, toate de metal foarte fin argintat; 1 pendulă mare de salon de stejar închis cu bătaie frumoasă și întorcându-se odată la 15 zile. Furnizate de marele Magazin de bijuterii, Frații Roller str. Carol 50 Etaj I.

5 ceasornice de argint pentru bunurar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de perete frumoș pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel având și aparat Pres-Papier.

8 Lămpi de masă complete cu sita sticlă și abatjour dând lumina la fel cu gazul aerian, revenind mai eficient ca orice fel de iluminat și chiar decât petrolul. Aceste lămpi ne-au fost furnizate de firma Cassalid, asociația dr. V. Rosculeț și Conții R. și G. de Roma, București str. Dr. Lueger No. 5.

50 dejunuri copioase la marele restaurant Europa din Pasagiul Român.

Un lavabon de faianță englezesc, alb, pe un picior de fontă vâșil și lăcuit alb, cu ventili de scurgeri cu lanț nichelat, Bateria de scurgeri din alamă fin nichelat, furnizat de Teirich & C-nie, succesor Carol Weirlich, Telefon 671.

5 asortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Floră, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de erin Flora, 1 săpun de lapte de erin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

4 Splendide sacheuri pentru dame.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concursarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează încasatori

Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană